

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 29. november 2021
(OR. en)

14485/21

EDUC 399
SOC 706
EMPL 529
DIGIT 177
ENV 939

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	delegationerne
Tidl. dok. nr.:	13616/21
Vedr.:	Rådets resolution om en ny europæisk dagsorden for voksenuddannelse 2021-2030

Vedlagt følger til delegationerne Rådets resolution om en ny europæisk dagsorden for voksenuddannelse 2021-2030 som godkendt af Rådet (uddannelse, ungdom, kultur og sport) på samlingen den 29.-30. november 2021.

Rådets resolution om en ny europæisk dagsorden for voksenuddannelse 2021-2030**RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,****SOM TAGER FØLGENDE I BETRAGTNING:**

Det er afgørende at kunne gå fremtiden positivt i møde og arbejde på grundlag af voksnes læringsbehov med såvel formelle, som ikkeformelle og uformelle læringsmuligheder til rådighed, der kan give den viden og de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for at skabe et inklusivt, bæredygtigt, socialt retfærdigt og mere modstandsdygtigt Europa. I takt med at vi navigerer i stadig mere komplekse og hyppige omstillinger (navnlig den digitale og den grønne omstilling) og tackler både eksisterende og fremtidige udfordringer (såsom klimaændringer, demografi, teknologi, sundhed osv.) kan voksenuddannelse som en vigtig bestanddel af livslang læring bidrage til at gøre økonomier og samfund stærkere og mere modstandsdygtige. Det er også vigtigt at skabe de nødvendige betingelser, for at mennesker kan blive forandringsagenter gennem de valg, de træffer,

SOM MINDER OM FØLGENDE:

1. På det sociale topmøde om fair job og vækst i Göteborg i 2017 proklamerede EU's ledere i fællesskab den europæiske søjle for sociale rettigheder, som fastsætter alles ret til inklusiv uddannelse og livslang læring af høj kvalitet som det første princip og som det fjerde princip retten til støtte til jobsøgning, kurser og omskoling samt retten til at overføre sociale rettigheder og uddannelsesrettigheder i forbindelse med jobskift.

2. I Det Europæiske Råds konklusioner af 14. december 2017¹ blev uddannelse fremhævet som afgørende for at opbygge inklusive og sammenhængende samfund og for at opretholde den europæiske konkurrenceevne; uddannelse fik således for første gang en central plads på EU's politiske dagsorden.
3. I EU's strategiske dagsorden 2019-2024 enedes EU's ledere om at øge investeringerne i menneskers færdigheder og uddannelse.
4. EU's ledere mødtes til det sociale topmøde i Porto den 7. maj 2021 for uddybe gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, ved at uddannelse og færdigheder blev sat i centrum for den politiske indsats.
5. I Det Europæiske Råds konklusioner fra juni 2021 udtrykte EU's ledere tilfredshed med de overordnede EU-mål for beskæftigelse, færdigheder og bekæmpelse af fattigdom, der var fastsat i handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder i overensstemmelse med Portoerklæringen, herunder målet om, at mindst 60 % af alle voksne på EU-plan senest i 2030 hvert år skal deltage i et læringsforløb.
6. Der bør tages hensyn til de relevante baggrundsdokumenter, jf. bilag III til denne resolution,

¹ EUCO 19/1/17 REV 1.

OG SOM NOTERER SIG FØLGENDE:

7. Den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse, som blev vedtaget af Rådet for Den Europæiske Union i 2011 for at videreføre, supplere og konsolidere arbejdet på voksenuddannelsesområdet under de fire strategiske mål, som Rådet har udpeget inden for "ET 2020"-strategirammen.
8. Rådets henstilling om opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne (2016), hvori voksnes særlige behov understreges, navnlig blandt lavtuddannede, arbejdsløse og sårbare grupper, som har behov for særlig opmærksomhed og støtte for at kunne forbedre deres grundlæggende færdigheder og gøre fremskridt.
9. Rapporten "Achievements under the Renewed European Agenda for Adult Learning (2019)", der gør status over resultaterne i perioden 2011-2018. Deri identificeres også nye emner og prioriteter, der kan tages hensyn til i perioden efter 2020, herunder fortsat arbejde med forvaltning, udbud og udnyttelse, fleksibilitet og adgang samt kvalitetssikring.
10. Den europæiske dagsorden for færdigheder med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed (2020) foreslår bl.a. foranstaltning nr. 8: "Færdigheder for livet", der lægger op til, at Kommissionen og medlemsstaterne skal arbejde med nogle nye prioriteter til den europæiske dagsorden for voksenuddannelse med sigte på opbygning af sammenhængende og inklusive voksenuddannelsessystemer af høj kvalitet.

11. Rådets henstilling om erhvervsrettet uddannelse med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed (2020) og Osnabrückerklæringen om erhvervsrettet uddannelse (2020), der opfordrer til yderligere udvikling af erhvervsuddannelserne som en attraktiv vej af høj kvalitet med henblik på job og tilværelse og opmærksomhedsskabelse og fremme af bevidstheden blandt voksne om, at læring er en livslang indsats.
12. Rådets resolution om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde lægger op til et europæisk uddannelsessamarbejde i perioden indtil 2030 (2021-2030), der skal foregå i et inklusivt, holistisk og livslangt læringsperspektiv og påpeger desuden, at livslang læring omfatter alle former for og niveauer af uddannelse, fra førskoleundervisning og børnepasning til voksenuddannelse, herunder erhvervsuddannelse og videregående uddannelse,

BETÆNKER FØLGENDE:

13. EU-medlemsstaterne har forskellige modeller for voksenuddannelse, afhængigt af deres nationale, regionale og lokale behov, forhold, politikker, strategier og traditioner. Rapporter viser, at tilpasninger af voksenuddannelsen på grund af covid-19-pandemien har øget forskellene i praksis på voksenuddannelsesområdet endnu mere overalt i Europa².

² Jf. f.eks. følgende publikationer: Adult Learning and COVID-19: challenges and opportunities (Voksenuddannelse og covid-19: udfordringer og muligheder) (ET2020-arbejdsgruppen om voksenuddannelse, 2020), Adult learning and education and COVID-19 (Voksenuddannelse og covid-19) (UNESCO's Institut for Livslang Læring, 2020) og Adult Learning and COVID-19: How much informal and non-formal learning are workers missing? (Voksenuddannelse og covid-19: Hvor meget uformel og ikkeformel læring savner arbejdstagerne?) (OECD, 2021).

14. Ifølge uddannelsesovervågningsrapporten for 2020³ er deltagelsen i voksenuddannelse lav med et EU-gennemsnit på kun 10,8 % voksne (kvinder 11,9 %, mænd 9,8 %) i alderen 25-64, der har deltaget i voksenuddannelse i de seneste fire uger forud for 2019-undersøgelsen. Endvidere viser data fra Eurostat for 2020, at deltagelsen i voksenuddannelse er lavere end før covid-19-pandemien med et gennemsnit på kun 9,2 % voksne (kvinder: 10,0 %, mænd: 8,3 %) i alderen 25-64, der har deltaget i voksenuddannelse i de seneste fire uger forud for undersøgelsen,
15. Eurydicerapporten: "Adult education and training in Europe: Building inclusive pathways to skills and qualifications" (Voksenuddannelse i Europa: Opbygning af inklusive færdigheds-og kvalifikationsforløb" (2021) viser, at omkring hver femte voksen i EU ikke har gennemført en uddannelse på sekundærtrinnet, og at en betydelig andel af Europas voksne ligger lavt med hensyn til læse og skrivefærdigheder, talfærdigheder og/eller digitale færdigheder. Landene er også forskellige med hensyn til voksnes deltagelse i uddannelse, et fælles træk er dog, at de fleste læringsaktiviteter, som voksne deltager i, er af uformel art;

ANERKENDER FØLGENDE:

16. En ny læringskultur bør understrege relevansen af grundlæggende færdigheder for alle og løbende erhvervelse af relevant viden og relevante færdigheder og kompetencer på alle niveauer inden for formel, ikkeformel og uformel læring gennem hele livet. Mennesker, der er mentalt indstillet på livslang læring, er bedre rustet til at tilpasse sig nye situationer og udvikle de færdigheder, de har brug for med henblik på beskæftigelse, og til at kunne deltage fuldt ud i samfundet og udvikle sig personligt.

³ Education and Training Monitor 2020 (Rapporten om uddannelsesovervågning 2020). Teaching and learning in a digital age (Undervisning og læring i en digital tidsalder), SWD (2020) 234 final. Datakilde: Eurostat, EU Labour Force Survey (Eurostat: EU-arbejdsstyrkeundersøgelse) (der er planlagt en ændring i metoden i 2022).

17. Voksenuddannelse indtager en særlig plads i den strategiske prioritet i strategirammen for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde – "Virkeliggørelse af livslang læring og mobilitet for alle, som nu er nødvendiggjort end nogensinde på grund af udfordringer i forbindelse med genopretningen efter covid-19-krisen og behovet for modstandsdygtighed, de skiftende arbejdsmarkedsbehov, færdigheds- og kompetencemismatchet, den grønne og den digitale omstilling og den vedvarende store andel af voksne i Europa med ringe viden, færdigheder og kompetencer.
18. Fragmenteringen af voksenuddannelsen mellem sektorer, politikområder og de retlige rammer skal tackles. Der er behov for dialog mellem alle parter for at sikre, at der er en fælles vision for et styrket udbud af voksenuddannelser, hvor der tages hensyn til voksenuddannelsens sociale dimension og beskæftigelsesegnetheden. Eftersom den enkelte, arbejdsgiverne og staten drager fordel af voksenuddannelse, bør den enkeltes ansvar og bidrag anerkendes.
19. Det er yderst vigtigt at fremme større bevidsthed blandt arbejdsgiverne om, at voksenuddannelse bidrager til kvaliteten af arbejdsprocesserne og -resultaterne og til arbejdstagernes engagement i deres arbejde. Voksenuddannelse kan bidrage til produktivitet, konkurrenceevne, social inklusion, kønsligestilling, kreativitet, innovation og entreprenørskab. Den er en vigtig faktor med henblik på at tilskynde arbejdsgiverne til at spille en mere aktiv rolle med hensyn til at støtte opkvalificering og omskoling og til løbende at forbedre deres ansattes beskæftigelsesegnethed og omstilling på arbejdsmarkedet. Det er derfor vigtigt, at der skabes en læringskultur på alle arbejdspladser, at læringsmulighederne planlægges og tilrettelægges på arbejdspladsen, og den bør fremmes og støttes af alle interessenter.
20. Voksenuddannelse skal imidlertid omfatte andet og mere end udvikling af arbejdsrelaterede færdigheder. Det er også vigtigt at skabe større bevidsthed blandt befolkningen om betydningen af og fordelene ved at deltage i livslang læring. Voksenuddannelse bør forbindes med alle typer og niveauer af uddannelse, herunder højere uddannelse, gennem fleksible, formelle, ikkeformelle og uformelle forløb.

21. Voksenuddannelse har kraften til at forbedre voksnes livs- og beskæftigelsesmuligheder, uanset deres sociodemografiske og personlige forhold. Det individuelle ansvar for karriereudvikling bør betragtes som en del af den professionelle rådgivning og støtte gennem livet. Desuden kan voksenuddannelse bidrage til aktivt medborgerskab og læring i lokalsamfundene. Den støtter også personlig, social og faglig udvikling og tilfredsstillelse, sundhed og trivsel i overensstemmelse med den enkeltes aktuelle og fremtidige behov, talenter og ønsker. Voksenuddannelse spiller en afgørende rolle med hensyn til at kunne tackle nuværende og fremtidige udfordringer og muligheder i livet og på arbejdspladsen og skaber bæredygtige samfund.
22. Virkningerne af de demografiske ændringer og den grønne og den digitale omstilling kræver nye tilgange til at lette voksnes deltagelse, herunder dem, der ikke er tilbøjelige til at deltage i læringsaktiviteter og aldersgruppen +65, i voksenuddannelse for at støtte deres fulde integration og deltagelse i samfundet;

UNDERSTREGER FØLGENDE:

23. Voksenuddannelse kræver en helhedsorienteret tilgang, herunder tværsektorielt og via samarbejde mellem flere interessenter, og effektiv koordinering på europæisk, nationalt, regionalt og lokalt plan, der tager hensyn til de forskellige voksenuddannelsesmodeller i Den Europæiske Union og i fuldt omfang respekterer de forskellige politiske niveaues specifikke kompetencer;

ER DERFOR ENIGT OM FØLGENDE:

24. I perioden frem til og med 2030 vil målet for den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse 2021-2030 være at øge og forbedre udbuddet, udbredelsen og udnyttelsen af formelle, ikkeformelle og uformelle læringsmuligheder for alle.

25. De vigtigste prioriterede områder på den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse 2030 sikrer kontinuitet i arbejdet og videreudvikling af voksenuddannelse som skitseret nedenfor og nærmere beskrevet i bilag I hertil:

- forvaltning
- udbud og udnyttelse af muligheder for livslang læring
- tilgængelighed og fleksibilitet
- kvalitet, lighed, inklusion og succes inden for voksenuddannelse
- den grønne og den digitale omstilling;

ER ENDVIDERE UNDER HENSYNTAGEN TIL NÆRHEDSPRINCIPPET OG DE NATIONALE FORHOLD I MEDLEMSSTATERNE ENIGE OM FØLGENDE GENNEMFØRELSESINSTRUMENTER:

26. *åben koordineringsmetode:* I perioden frem til 2030 vil medlemsstaterne og Kommissionen arbejde tæt sammen for at gøre status over det arbejde, der er udført på teknisk plan, og evaluere processen og dens resultater ved hjælp af den åbne koordinationsmetode og ved at påtage sig ansvaret for processen inden for deres respektive kompetenceområde på nationalt, regionalt eller europæisk plan. Dette bør ske i samråd med arbejdsgruppen om voksenuddannelse, der er nedsat som led i strategirammen for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030), og netværket af nationale voksenuddannelseskoordinatorer

27. *gensidig læring:* Gensidig læring er et centralt element i den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse 2030, da det giver mulighed for at identificere og lære af god praksis i forskellige medlemsstater. Gensidig læring med inddragelse af relevante interessenter vil foregå ved hjælp af for eksempel peerlæringsaktiviteter, peerrådgivning og udveksling af bedste politikker og praksis, konferencer, seminarer, fora og ekspertgrupper på højt plan, gennem undersøgelser og analyser, netværk (herunder webbaserede) og andre former for formidling samt gennem klar synlighed for så vidt angår resultaterne

28. *effektiv forvaltning*: Den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse 2030 er en integreret del af strategirammen for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030)
29. *overvågning af processen*: Den periodiske overvågning af fremskridt hen imod målene på EU-plan⁴ ved hjælp af indikatorer på EU-plan (nærmere beskrevet i bilag II hertil), der anvendes i forbindelse med den systematiske indsamling og analyse af internationalt sammenlignelige data, udgør et væsentligt bidrag til evidensbaseret politikudformning uden at skabe yderligere byrder for medlemsstaterne. Årlig overvågning vil finde sted gennem uddannelsesovervågningsrapporten og processen med det europæiske semester (via den reviderede sociale resultattavle), der følger fremskridtene hen imod at nå alle aftalte mål på EU-plan inden for voksenuddannelse. Overvågning og evaluering af EU-mål og -indikatorer bør foretages i samarbejde med Den Stående Arbejdsgruppe om Indikatorer og Benchmarks og gennemgås i 2023
30. *vidensopbygning og evidensbaseret voksenuddannelsespolitik*: Det er nødvendigt at videreudvikle dybtgående dataanalyse og forskning, hvor det er muligt, på internationalt, europæisk og nationalt plan ved hjælp af en række værktøjer og ved at udnytte arbejdet i Eurostat, Eurydice, Cedefop, Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut – ETF, Eurofound, OECD og andre organisationer. Analysen bør også omfatte overvågning af sårbare grupper af voksne og data om investeringer i uddannelse, om muligt også på blandt andet arbejdsgiver- og lokalsamfundsniveau. Omdannelsen af arbejdspladser og den enorme opkvalificerings- og omskolingsindsats kræver pålidelig og målrettet viden om færdigheder for at kunne kortlægge fremtidige færdighedsbehov på arbejdsmarkedet. Dette vil støtte voksne i deres livslange karriereudvikling og lette både arbejdsmarkeds- og samfundsomstillinger

⁴ Målene er defineret som gennemsnitsværdier for EU, som skal opnås af medlemsstaterne i fællesskab. Når der aflægges rapport om fremskridtene med hensyn til at nå disse mål, herunder når det er relevant i forbindelse med det europæiske semester, bør Kommissionen tage hensyn til de forskellige nationale systemers og forholds særlige karakter. Medlemsstaterne bør udnytte mulighederne for EU-finansiering fuldt ud i overensstemmelse med deres nationale forhold, prioriteter og udfordringer. Målene foregriber ikke beslutninger om, hvordan Unionens finansieringsinstrumenter inden for den flerårige finansielle ramme 2021-2027 og NextGenerationEU gennemføres.

31. *samarbejde med internationale organisationer*: Det er vigtigt at styrke samarbejdet med organisationer såsom OECD (navnlig ved at gøre brug af resultaterne af programmet for international vurdering af voksnes kompetencer (PIAAC)), FN (navnlig UNESCO og ILO) og Europarådet og tillige inden for relevante regionale eller verdensomspændende initiativer
32. *finansiering*: Voksenuddannelse finansieres gennem en række forskellige instrumenter, hvis midler kommer fra mange forskellige kilder. Voksenuddannelse bør helst, og hvor det er relevant, i overensstemmelse med nærhedsprincippet bygge på løbende og regelmæssig finansiering frem for tilskud i forbindelse med projekter eller programmer. Finansieringstilgange på grundlag af offentlige og private interessenters fælles ansvar kan bidrage til at øge og intensivere ressourcerne;

OPFORDRER UNDER HENSYNTAGEN TIL NÆRHEDSPRINCIPPET OG I OVERENSSTEMMELSE MED NATIONALE FORHOLD MEDLEMSSTATERNE TIL

33. at fokusere deres indsats i perioden 2021-2030 på de prioriterede områder, der er beskrevet i bilag I, og derved også bidrage til gennemførelsen af strategirammen for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030), hvor det er relevant, og i overensstemmelse med deres nationale, regionale og lokale kontekst, forhold og lovgivning
34. at styrke et effektivt samarbejde mellem de relevante ministerier samt med interessenter, såsom arbejdsmarkedets parter, virksomheder, ikkestatslige organisationer og civilsamfundsorganisationer, med henblik på at forbedre sammenhængen mellem voksenuddannelsespolitikker og bredere socioøkonomiske politikker. Denne tilgang på tværs af ministerier og forskellige interessenter kan styrkes yderligere gennem effektiv national, regional og lokal koordination, som sammenkæder politik og praksis

35. at støtte voksenuddannelse med livslang vejledning og karriereudvikling ved at opbygge partnerskaber på alle niveauer. I overensstemmelse med kvalitetssikringsprincipperne bør denne vejledning knyttes til outreachaktiviteter, validering og bevidstgørelse og dermed bidrage til gennemførelsen af Rådets henstilling om opkvalificeringsforløb. Dette vil sikre, at alle voksne har mulighed for at udvikle deres grundlæggende færdigheder og nøglekompetencer på grundlag af deres behov og opnå det færdighedsniveau, der er nødvendigt i dag i samfundet og på arbejdsmarkedet
36. i forbindelse med gennemførelsen af Rådets henstilling om validering af ikkeformel og uformel læring at gøre fremskridt med hensyn til at sikre, at alle voksne har adgang til valideringsmuligheder, og dermed også sikre muligheder for en ny chance, hvilket kan føre til fuldstændige eller delvise kvalifikationer
37. at støtte udvidelse af voksenuddannelse på sekundær- og tertiærtrinet, både almen uddannelse og erhvervsuddannelse, gennem fleksible læringsforløb, for eksempel aftenundervisning, deltidsuddannelse, fjernlæring og blandet læring, og gøre det muligt for voksne lærende a) at opnå kvalifikationer på EQF-niveau 4 og derover og b) at gennemføre korte kurser, som gør det muligt at ajourføre, udvide og uddybe kompetencer
38. at højne den professionelle status for og støtte professionaliseringen af voksenundervisere⁵ og forbedre deres grund-, efter- og videreuddannelse og faglige udvikling, herunder ved at støtte anvendelse af innovative tilgange (såsom blandede tilgange, online-, fjern- og hybridtilgange osv.) og ressourcer (IKT-infrastruktur og -udstyr)

⁵ Med henblik på denne resolution er en lærer en person, der anerkendes som havende status som lærer (eller tilsvarende) i henhold til national lovgivning og praksis, mens en underviser er enhver, der udfører en eller flere aktiviteter i forbindelse med den (teoretiske eller praktiske) uddannelsesfunktion, enten i en uddannelsesinstitution eller på en arbejdsplads. Det omfatter lærere inden for almen og videregående uddannelse, lærere og undervisere i erhvervsrettede grund- og efteruddannelser, ansatte inden for førskoleundervisning og børnepasning samt voksenundervisere, jf. Rådets konklusioner om fremtidens europæiske lærere og undervisere (EUT C 193 af 9.6.2020, s. 11).

39. at støtte, hvor det er relevant, inklusionsbaseret digitalisering af høj kvalitet af uddannelses- og læringsprocesserne på organisatorisk og individuelt plan samt at bistå og uddanne voksne lærende i at anvende digitale værktøjer i større udstrækning og mere effektivt, samtidig med at der tages hensyn til den digitale kløft og den kønsbestemte digitale kløft
40. at bestræbe sig på at udvikle enkle, fleksible og brede mekanismer til virksomheder og enkeltpersoner for at øge bevidstheden og fremme en mentalitetsændring blandt enkeltpersoner og samfundet på grundlag af begrebet livslang læring, som lægger vægt på behovet for løbende at erhverve sig viden, færdigheder og kompetencer
41. at lette livslang læring for at fremme voksnes deltagelse i læring gennem en række forskellige instrumenter såsom EPALÉ – den elektroniske platform for voksenuddannelse i Europa (f.eks. støtte fagfolk inden for voksenuddannelse, herunder voksenundervisere, vejlednings- og støttepersonale, forskere og akademikere samt politiske beslutningstagere)
42. at fremme læringsmobilitet for voksne lærende og voksenuddannelsespersonale samt samarbejde på tværs af grænserne, herunder gennem programmet Erasmus+, EU's samhørighedspolitikfonde og andre instrumenter, hvor det er relevant
43. at gøre en yderligere indsats for at fjerne eksisterende hindringer og barrierer for alle former for læring, herunder for så vidt angår mobilitet, tilgængelighed, kønsskævheder, vejledning, opsøgende arbejde, studentertjenester og anerkendelse af tidligere læring som en del af læringsresultater
44. at videreudvikle kvalitetssikringsmekanismer ved f.eks. at fremme intern og ekstern kvalitetssikring med hensyn til programmer, processer, gennemførelsesorganisationer, voksenundervisere og rådgivningsaktiviteter og ved at udvikle dataindsamling, for eksempel ved at anvende oplysninger, der er indsamlet gennem sporing af færdiguddannede;

OPFORDRER KOMMISSIONEN TIL I OVERENSSTEMMELSE MED DENS BEFØJELSER OG UNDER HENSYNTAGEN TIL NÆRHEDSPRINCIPPET

45. at støtte medlemsstaterne i forbindelse med gennemførelsen af den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse 2030 og dens prioriterede områder som beskrevet i bilag I samt i forbindelse med deres mulige udarbejdelse af helhedsorienterede nationale færdighedsstrategier på tværs af ministerier og myndigheder
46. at sikre komplementaritet og sammenhæng i EU-politikinitiativer, som iværksættes i overensstemmelse med den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse 2030
47. at arbejde tæt sammen med medlemsstaterne for at sikre, at der findes en fleksibel og effektiv forvaltningsstruktur som skitseret i Rådets resolution om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030), navnlig med inddragelse af arbejdsgruppen om voksenuddannelse, netværket af nationale voksenuddannelseskoordinatorer, peerlæringsaktiviteter og andre netværksaktiviteter
48. at støtte de nationale voksenuddannelseskoordinatorer ved at finansiere deres arbejde med at lette samarbejde blandt medlemsstaterne og med Kommissionen om gennemførelsen af den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse 2030
49. at styrke kendskabet til voksenuddannelse i Europa ved at foretage undersøgelser og udføre forskning, der er relevant for analyse af voksenuddannelsesspørgsmål, herunder gennem Eurydice, Cedefop og ETF og i samarbejde med andre relevante netværk og institutioner ved at gøre fuld brug af deres informations- og forskningskapacitet, uden at skabe yderligere byrder for medlemsstaterne. Opmærksomheden bør også rettes mod aldersgruppen 65 år og derover ved at udarbejde sammenlignende dokumentation og oplysninger om deres deltagelse i voksenuddannelse

50. at forfølge og intensivere samarbejdet med relevante internationale organisationer såsom OECD, FN (navnlig UNESCO og ILO) og Europarådet samt med relevante regionale og globale initiativer, f.eks. på Vestbalkan, Det Østlige Partnerskab osv.
51. at sikre disponible midler på europæisk plan til at støtte gennemførelsen af den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse 2030 gennem relevante EU-programmer, -fonde og -instrumenter såsom Erasmus+, Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen for Afskedigede Arbejdstagere, genopretnings- og resiliensfaciliteten, Fonden for Retfærdig Omstilling, InvestEU, instrumentet for teknisk støtte osv.
52. at fremlægge og regelmæssigt holde Rådet ajour med en systematisk oversigt over og køreplan for de igangværende og planlagte politikker, samarbejdsværktøjer, finansieringsinstrumenter, initiativer og målrettede indkaldelser på EU-plan såsom opkvalificeringsforløb, Erasmus+ og det europæiske semester, som bidrager til gennemførelsen af den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse 2030
53. at aflægge rapport om gennemførelsen af den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse 2030 som led i strategirammen for det europæiske uddannelsessamarbejde (2021-2030), idet der trækkes på de nationale voksenuddannelseskoordinatorer, arbejdsgruppen om voksenuddannelse, undersøgelser og forskningsekspertes

54. at muliggøre videreudvikling og gennemførelse af den elektroniske platform for voksenuddannelse i Europa (EPALE), som støtter og styrker fagfolk inden for voksenuddannelse gennem kollegial udveksling, blogindlæg, fora, netværkssamarbejde samt nøjagtige og relevante oplysninger af høj kvalitet om alle aspekter af voksenuddannelse
55. at støtte medlemsstaterne, herunder med finansieringsmidler, i deres regelmæssige deltagelse i forskningscykluser med henblik på at opnå sammenlignelige data om deres fremskridt inden for voksnes færdigheder (OECD's undersøgelse af voksnes færdigheder [PIAAC], voksenuddannelsesundersøgelsen og arbejdsstyrkeundersøgelsen).

Under hensyn til de specifikke omstændigheder i hver medlemsstat og i overensstemmelse med nationale prioriteter opfordres medlemsstaterne til med støtte fra Kommissionen, når det er hensigtsmæssigt, at fokusere på de områder, der er omtalt nedenfor.

Prioriteret område 1 – Forvaltning

- a) Partnerskaber mellem regeringer, regionale og lokale myndigheder, uddannelsesudbydere, virksomheder, arbejdsmarkedets parter, offentlige arbejdsformidlinger og sociale tjenester samt civilsamfundet er en nødvendighed og hænger tæt sammen med det fælles ansvar, der påhviler alle involverede parter. Dette ansvar omfatter en række opgaver, herunder analyse af uddannelsesbehov og udvikling af læringsmuligheder for voksne, optimering af alle interessenters deltagelse og samarbejde, bevidstgørelse og opsøgende arbejde samt støtte til tilvejebringelse af fyldestgørende vejledning og rådgivning til udbydere og virksomheder.
- b) Styrkelse af de samlede vilkår for samarbejdet om voksenuddannelsesbehov: indsats for at udvikle en samlet tilgang til voksenuddannelse, som omfatter voksenuddannelse af alle typer og former og på alle niveauer samt andre relevante former for læringsmuligheder, og som præciserer, hvilken rolle alle involverede sektorer spiller. Den bør sikre et tværsektorielt tilsyn samt tværministerielle og tværsektorielle partnerskaber, der skaber sammenhæng mellem de forskellige politikker. En sådan tilgang som led i livslang læring kan resultere i strategier for voksenuddannelse og nationale færdighedsstrategier, der bygger på forskning, dokumentation og data.
- c) Samarbejde og partnerskab mellem interessenter på nationalt, regionalt og lokalt plan bør opfylde behovene hos voksne lærende og arbejdsgivere, herunder, hvis det er muligt og i overensstemmelse med nationale forhold, effektiv finansiering af voksenuddannelsesinitiativer.

Prioriteret område 2 – Udbud og udnyttelse af muligheder for livslang læring

- a) Det er af afgørende betydning at øge bevidstheden blandt voksne om vigtigheden af, at læring er en livslang indsats, som bør ydes med jævne mellemrum i løbet af en persons liv.
- b) Voksenuddannelse bør gøres mere skræddersyet. Den bør fremmes og støttes gennem effektive ordninger for livslang vejledning med outreachaktiviteter samt gennem integrerede systemer til validering af tidligere læring.
- c) Eksisterende prognosesystemer for færdigheder (viden om færdigheder) bør være tilgængelige for alle interessenter med henblik på at støtte livslang vejledning og voksenuddannelsesplanlægning.
- d) Hvis det er relevant, bør integration af økonomiske incitamenter, skatteincitamenter og andre sociale ydelser eller kompenserende foranstaltninger på arbejdsgiverniveau i forbindelse med gennemførelsen af voksenuddannelsespolitikker føre til øget arbejdsgiverengagement i voksenuddannelse.
- e) Bæredygtig offentlig finansiering bør suppleres af anden finansiering på forskellige niveauer (europæisk, nationalt, regionalt, lokalt, arbejdsgiver- og individuelt) af alle typer, former og niveauer af voksenuddannelse. Effektiv tildeling og anvendelse af midler er afgørende og bør tilpasses individuelle læringsbehov. Overvågning af udgifter spiller en vigtig rolle i denne forbindelse.

Prioriteret område 3 – Tilgængelighed og fleksibilitet

- a) Voksenuddannelse bør være fleksibel med hensyn til tid, sted, ressourcer, organiseringsformer og gennemførelsesformer og bør omfatte en række forskellige tilgange og foranstaltninger til at øge deltagelse, inklusion og motivation til at lære. Den bør muliggøre tilmelding til forskellige niveauer af formel uddannelse, men også til andre programmer – herunder på ikkeformelt plan – med henblik på omskoling og opkvalificering, og samtidig et bredere læringsparadigme. Flexibilitet er vigtig for at få flere voksne i uddannelse – og fastholde dem i den – så uddannelsen passer til deres forpligtelser med hensyn til familie, liv og arbejde. Voksenuddannelse skal udbyde programmer af høj kvalitet, uanset om finansieringen er privat eller offentlig.

- b) Uddannelsesprogrammer, der udbydes som voksenuddannelse, bør bygge på den enkelte lærendes forhåndsviden, -færdigheder og -kompetencer, erfaringer, præferencer og særlige forhold, på grundlag af vedkommendes behov, eventuelle resultater af selvevalueringer og med særligt fokus på sårbare grupper. En tilgang til uddannelse og læring, der tilskynder voksne til at udtrykke deres præferencer, ønsker og behov, er inklusiv og motiverer voksne til at uddanne og dygtiggøre sig og giver samtidig mulighed for personlig og karrieremæssig udvikling, læring i lokalsamfundene, læring mellem generationer og andre sociale aspekter.

- c) Voksenuddannelse bør også gøre det lettere at tilegne sig og konsolidere viden, færdigheder og kompetencer og dermed bidrage til at sikre mere inklusive samfund og garantere lige muligheder i forhold til særlige omstændigheder og socioøkonomisk baggrund med særligt fokus på sårbare grupper.
- d) Det bør overvejes at indføre finansielle og andre støtteforanstaltninger samt konkrete foranstaltninger til støtte for lærende. Det kunne eksempelvis være økonomiske incitamenter som lån, tilskud og skattelettelser.
- e) Afprøvning og anvendelse af mikroeksamensbeviser kan bidrage til at udvide læringsmulighederne og styrke livslang læring ved at skabe mere fleksible og modulopbyggede læringsmuligheder og tilbyde mere inklusive læringsforløb.

Prioriteret område 4 – Kvalitet, lighed, inklusion og succes inden for voksenuddannelse

Professionalisering

- a) Der er behov for professionalisering og kapacitetsopbygning med hensyn til voksenundervisere, herunder fagfolk (f.eks. mentorer og vejledere) og andre fagpersoner, der deltager i støtteaktiviteter såsom vejledning, validering, opsøgende arbejde, bevidstgørelse, lederskab og forvaltning inden for voksenuddannelse. Der kan ligge en merværdi i at definere og validere nøglekompetencer for fagfolk inden for voksenuddannelse.
- b) Professionalisering inden for voksenuddannelse er afgørende for kvaliteten af den udbudte uddannelse (f.eks. skal voksne lærende ud over indholdsrelaterede færdigheder tilegne sig sociale og digitale færdigheder, og i den forbindelse er der behov for en anden/tilpasset undervisningstilgang). Voksenundervisere bør støttes i gennemførelsen af kompetencebaseret undervisning og læring, herunder gennem vejledere og peerlæringsaktiviteter.
- c) Et veludviklet netværk af og partnerskab mellem voksenuddannelsesudbydere og andre partnere, der udbyder læringsmuligheder, kan sikre, at voksenuddannelse bliver mere tilgængelig, og at tid og penge udgør en mindre hindring end tidligere.

Mobilitet:

- d) Voksne lærendes, voksenunderviseres og andre interessenters mobilitet bør fortsat udvides som en væsentlig del af det europæiske samarbejde og som et redskab til at øge kvaliteten på voksenuddannelsesområdet og til at fremme flersprogethed i Den Europæiske Union. Der bør gøres mere for at fjerne eksisterende hindringer og barrierer for alle typer lærings- og undervisningsmobilitet, herunder med hensyn til adgang, vejledning, tjenester til studerende og anerkendelse af læringsresultater.
- e) Anvendelse af programmet Erasmus+, som tilbyder en række nye muligheder for at styrke mobiliteten i og uden for EU og for at styrke det grænseoverskridende samarbejde, eventuelt suppleret med finansieringsmidler fra ESF+.

Inklusion:

- f) Voksenuddannelse er vigtig for at fremme kønsligestilling og solidaritet mellem forskellige aldersgrupper og mellem kulturer og folk med forskellig baggrund og for at fremme demokratisk medborgerskab og EU's grundlæggende værdier. I denne forbindelse fortjener sårbare grupper særlig opmærksomhed.
- g) Der er behov for en afbalanceret fordeling af ressourcerne til voksenuddannelse. Finansieringsmodeller baseret på fælles ansvar og med et stærkt offentligt engagement bør overvejes, især med hensyn til voksne målgrupper, som er dårligt stillede, har handicap eller er berørt af andre faktorer, der kan medføre udelukkelse.

- h) Der bør overvejes incitamentter til at fjerne hindringerne for deltagelse i voksenuddannelse for alle målgrupper, såsom manglende tid til at studere, ringe grundlæggende færdigheder, ringe faglige færdigheder, manglende tilgængelighed, ringe motivation og negative holdninger til læring. Samarbejde med relevante interessenter er afgørende for at bringe uengagerede voksne og specifikke målgrupper tilbage til læring.
- i) Læring mellem generationer, herunder aldersgruppen over 65 år, kan være gavnlig for at fremme trivsel samt aktiv, autonom og sund aldring.

Kvalitetssikring:

- j) Kvalitetssikring af voksenuddannelsesudbydere og deres partnere på systemisk niveau bør om muligt styrkes yderligere.
- k) Overvågning af resultaterne af voksenuddannelses tilbud kan højne kvalitetssikringen.
- l) Uddannelse bør i højere grad have den lærende i centrum og kunne resultere i korte læringserfaringer med henblik på at erhverve eller ajourføre målrettede kompetencer.
- m) Den fortsatte udvikling af overvågnings-, evaluerings- og kvalitetsmetoder er afgørende for at sikre, at læringsresultaterne evalueres, og at fremskridt ses som en mulighed.
- n) For at støtte kvaliteten af voksenuddannelse bør nationale og regionale systemer eller modeller, herunder validering og anerkendelse af tidligere læring, sigte mod at udvikle og tilvejebringe intern og ekstern kvalitetssikring.

Prioriteret område 5 – grøn og digital omstilling

- a) Den dobbelte omstilling (dvs. den digitale og den grønne) fungerer som drivkraft for innovation inden for læringsforløb og nye uddannelsesstilgange, herunder læringsmiljøer. Denne innovation skal sikre overgangsmuligheder og fleksibilitet mellem de forskellige former for og niveauer af voksenuddannelse. Den digitale og den grønne omstilling kræver, at alle generationer udvikler de nødvendige grønne og digitale færdigheder (øget digitalt mediekendskab og miljøbevidsthed) til at arbejde og leve proaktivt i et digitalt miljø. Digital (blandet, hybrid osv.) læring kræver også faglig udvikling af voksenundervisere samt støtte til brug af digitale værktøjer og tilpasning af undervisningsmaterialer, -tilgange og -ressourcer.
- b) Udvikling af tilgange til at integrere bæredygtig udvikling i voksenuddannelse, herunder ved at tage hensyn til miljøholdninger, udvikle passende mentalitet, øge bevidstheden og overveje at tage specifikke skridt til at udvikle uddannelse. Erhvervelsen af viden, færdigheder og kompetencer inden for voksenuddannelse bør være et vigtigt element i den økologiske omstillingsproces. Grønne færdigheder, dvs. de færdigheder, der er brug for i en lavemissionsøkonomi og et lavemissionssamfund, vil være nødvendige i hele samfundet og i arbejdsstyrken (i alle sektorer og på alle niveauer), i takt med at nye økonomiske aktiviteter skaber nye (eller fornyede) erhverv, og at vi stræber efter en bæredygtig livsstil.
- c) Yderligere støtte til åbning af læringsmiljøer vil fremskynde den digitale omstilling eller forbedre den allerede eksisterende infrastruktur/de allerede eksisterende initiativer, f.eks. ved at fremme inklusive, digitale og bæredygtige samfund og læringsarbejdspladser. Sådanne miljøer bør forbedre lige adgang til digitalt materiale for voksne lærende i alle aldre og bør støtte en sikker anvendelse af digitale teknologier. Læringsplatforme til almen brug bør udformes på en sådan måde, at de tilbyder motivationsstøtte, faglige mentorordninger, vejledning og rådgivning til deltagerne.

EU-MÅL OG -INDIKATORER – overvågning af de europæiske gennemsnitsresultater inden for voksenuddannelse

For at kunne overvåge udviklingen og kortlægge udfordringerne samt bidrage til evidensbaseret politikudformning gennem systematisk indsamling, analyse og undersøgelse af internationalt sammenlignelige data bør en række referenceværdier for europæiske gennemsnitsresultater inden for voksenuddannelse ("EU-mål") og indikatorer understøtte de strategiske prioriteter, der er skitseret i den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse 2030. De bør kun bygge på sammenlignelige og pålidelige data og tage hensyn til de forskellige situationer i de enkelte medlemsstater.

1. EU-mål⁶**Voksnes deltagelse i læring**

Mindst 47 % af voksne i alderen 25-64 år bør inden 2025 have deltaget i et læringsforløb inden for de seneste 12 måneder⁷.

Mindst 60 % af voksne i alderen 25-64 år bør inden 2030 have deltaget i et læringsforløb inden for de seneste 12 måneder.

⁶ 2025-målet blev vedtaget af Rådet i dets resolution om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030). 2030-målet blev hilst velkommen af EU's stats- og regeringschefer i Portoerklæringen og af Det Europæiske Råd i konklusionerne af 24.-25. juni 2021.

⁷ Eurostat, EU Labour Force Survey (LFS) (Eurostat, EU-arbejdsstyrkeundersøgelsen), data indsamlet fra 2022 og fremefter. Da datakilden efter planen skal ændres i 2022 (fra voksenuddannelsesundersøgelsen til EU-arbejdsstyrkeundersøgelsen), skal målet bekræftes i 2023 på grundlag af erfaringerne med den nye datakilde. Kommissionen vil i samarbejde med Den Stående Arbejdsgruppe om Indikatorer og Benchmarks evaluere virkningen af disse ændringer ved at sammenligne resultaterne af voksenuddannelsesundersøgelsen og arbejdsstyrkeundersøgelsen i 2023 og overveje mulige ændringer af arbejdsstyrkeundersøgelsens metode eller målniveaut. På grundlag af denne evaluering træffer Rådet afgørelse om en eventuel tilpasning af målniveaut.

2. EU-indikatorer

- a) Lavtuddannede voksnes deltagelse i læring⁸.
 - b) Arbejdsløse voksne med en læringserfaring, der er opnået for nylig⁹
 - c) Voksne med de ringeste grundlæggende digitale færdigheder¹⁰
-

⁸ Definitionen på og kilderne til indikatoren svarer til indikatoren for voksnes deltagelse i læring. Den vigtigste forskel er fokus på lavtuddannede voksne, dvs. de voksne, hvis højeste formelle færdiggjorte uddannelsesmæssige kvalifikation er på sekundærniveau I (eller derunder). Indikatoren måler således andelen af lavtuddannede voksne, som indberetter, at de har deltaget i formel eller ikke-formel uddannelse og erhvervsuddannelse i løbet af en periode på 12 måneder.

⁹ Dataene kan tilgås i EU's arbejdsstyrkeundersøgelse. Ved "læringserfaring, der er opnået for nylig" forstås deltagelse i formel eller ikke-formel uddannelse og erhvervsuddannelse inden for de seneste 4 uger.

¹⁰ Datakilden for denne indikator er EU-undersøgelsen af husholdningers og enkeltpersoners anvendelse af IKT.

Følgende baggrundsdokumenter er relevante for den nye europæiske dagsorden for voksenuddannelse 2030:

Det Europæiske Råd

1. Det Europæiske Råds konklusioner af 24.-25. juni 2021 (EUCO 7/21)
2. En ny strategisk dagsorden 2019-2024 (vedtaget af Det Europæiske Råd den 20. juni 2019)
3. Det Europæiske Råds konklusioner af 14. december 2017 (EUCO 19/1/17 REV 1)

Rådet for Den Europæiske Union

4. Rådets konklusioner om lighed og inklusion på uddannelsesområdet for at fremme gode uddannelsesresultater for alle (EUT C 221 af 10.6.2021, s. 3)
5. Rådets resolution om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030) (EUT C 66 af 26.2.2021, s. 1)
6. Rådets henstilling om erhvervsrettet uddannelse med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed (EUT C 417 af 2.12.2020, s. 1)
7. Rådets henstilling om en bro til job – styrkelse af ungdomsgarantien og erstatning af Rådets henstilling af 22. april 2013 om oprettelsen af en ungdomsgaranti (EUT C 372 af 4.11.2020, s. 1)

8. Rådets konklusioner om fremtidens europæiske lærere og undervisere (EUT C 193 af 9.6.2020, s. 11)
9. Rådets konklusioner om den centrale rolle, som politikker for livslang læring spiller med hensyn til at sætte samfundene i stand til at håndtere den teknologiske og grønne omstilling til støtte for inklusiv og bæredygtig vækst (EUT C 389 af 18.11.2019, s. 12)
10. Rådets konklusioner om gennemførelse af Rådets henstilling om opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne (EUT C 189 af 5.6.2019, s. 23)
11. Resolution vedtaget af Rådet for Den Europæiske Union og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, om rammerne for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet: EU-strategien for unge 2019-2027 (EUT C 456 af 18.12.2018, s. 1)
12. Rådets henstilling om nøglekompetencer for livslang læring (EUT C 189 af 4.6.2018, s. 1)
13. Rådets henstilling om opkvalificeringsforløb: Nye muligheder for voksne (EUT C 484 af 24.12.2016, s. 1)
14. Rådets henstilling om validering af ikkeformel og uformel læring (EUT C 398 af 22.12.2012, s. 1)
15. Rådets resolution om en ny europæisk dagsorden for voksenuddannelse (EUT C 372 af 20.12.2011, s. 1)

Erklæringer

16. Portoerklæringen (8. maj 2021)
17. Osnabrückerklæringen om erhvervsrettet uddannelse som katalysator for genopretning og retfærdig omstilling til digitale og grønne økonomier (30. november 2020)

Europa-Kommissionen

18. Handlingsplan for den europæiske søjle for sociale rettigheder (COM(2021) 102 final)
 19. Grønbog om aldring. Fremme af solidaritet og ansvar mellem generationerne (COM(2021) 50 final)
 20. Handlingsplan for digital uddannelse 2021-2027. Omstilling af uddannelsessystemerne med henblik på den digitale tidsalder (COM(2020) 624 final)
 21. Den europæiske dagsorden for færdigheder med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed (COM(2020) 274 final)
 22. Et EU med ligestilling: strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025 (COM(2020) 152 final)
 23. Den europæiske grønne pagt (COM(2019) 640 final).
-